
ПОСТАНОВЛЕНИЕ

02.03.2023

КАРАР

№ 236-п

Татарстан Республикасы Саба муниципаль районының «Саба-Арена» спорт мәктәбе» өстәмә белем бирү муниципаль бюджет учреждениесе Уставын раслау турында

Өстәмә гомуми белем бирү (гомуми үстерү һәм белем бирү) программалары буенча белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыру максатларында Саба муниципаль районы башкарма комитеты

КАРАР БИРЭ:

1. Татарстан Республикасы Саба муниципаль районының «САБА-АРЕНА» спорт мәктәбе» муниципаль бюджет учреждениесе исемен Татарстан Республикасы Саба муниципаль районының «Саба-Арена» спорт мәктәбе» өстәмә белем бирү муниципаль бюджет учреждениесенә үзгәртәргә.

2. Татарстан Республикасы Саба муниципаль районының «Саба-Арена» спорт мәктәбе» өстәмә белем бирү муниципаль бюджет учреждениесе Уставын яңа редакциядә расларга.

3. Әлеге карарны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында <http://pravo.tatarstan.ru> адресы буенча бастырып чыгарырга.

4. Татарстан Республикасы Саба муниципаль районының «Саба-Арена» спорт мәктәбе» өстәмә белем бирү муниципаль бюджет учреждениесе директоры А.Ф. Баһмановка учреждение Уставының яңа редакциясенә дөүләт теркәве үткәргә.

5. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы башкарма комитетының яшьләр эшләрә һәм спорт бүлеге башлыгы И.Р. Гарипов өстенә йөкләргә».

Житәкче

М.Р. Ишниязов

Татарстан Республикасы Саба
муниципаль районы Башкарма
комитетының 202_елның _____
номерлы карары нигезендә
РАСЛАНГАН

У С Т А В
**«Татарстан Республикасы Саба муниципаль
районының «Саба-Арена» спорт мәктәбе» өстәмә
белем бирү муниципаль бюджет учреждениесе**

Байлар Сабасы ш.т.б., 2023

1. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

1.1. Татарстан Республикасы Саба муниципаль районының «Саба-Арена» спорт мәктәбе» өстәмә белем бирү муниципаль бюджет учреждениесе, алга таба «Учреждение» дип аталачак, 2003 елның 06 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль законы, Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Уставы нигезендә төзелде.

1.2. Учреждениенең рәсми тулы исеме:

- Татарстан Республикасы Саба муниципаль районының «Саба-Арена» спорт мәктәбе» өстәмә белем бирү муниципаль бюджет учреждениесе.

- кыскартылган исеме: ӨББМБУ «Саба-Арена» спорт мәктәбе.

Кыскартылган атама тулы исем белән беррәттән Учреждение документларында һәм символикасында кулланылырга мөмкин.

Учреждениенең татар телендә тулы исеме: Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы «Саба-Арена» спорт мәктәбе» өстәмә белем бирү муниципаль бюджет учреждениесе.

1.3. Учреждениенең урнашкан урыны: Россия, Татарстан Республикасы (Татарстан), Саба муниципаль районы, Байлар Сабасы ш.т.б., М.Жәлил ур., 3 й.

1.4. Учреждениене гамәлгә куючы булып «Татарстан Республикасының Саба муниципаль районы» муниципаль берәмлеге тора.

1.5. Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы исемнән Учреждениене гамәлгә куючы функцияләрен һәм вәкаләтләрен Саба муниципаль районы Башкарма комитеты (алга таба - Гамәлгә куючы) башкара.

1.6. Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы исемнән Учреждение мөлкәте милекчесе функцияләрен һәм вәкаләтләрен Саба муниципаль районы Башкарма комитеты (алга таба - Милекче) башкара.

1.7. Учреждение дәүләт теркәве вакытыннан алып юридик зат булып тора, аның аерымланган мөлкәте, мөстәкыйль балансы, финанс органында шәхси счетлары, үз исеме булган мөһер, эмблемасы, бланклары һәм башка реквизитлары бар.

1.8. Учреждение үз исемнән мөлкәти һәм мөлкәти булмаган хокуклар алырга һәм гамәлгә ашырырга, бурычлар үтәргә, судларда дөгъвачы һәм җавап бирүче сыйфатында чыгыш ясарга хокуклы.

1.9. Учреждение билгеләнгән тәртиптә шәхси счетлар ачарга хокуклы.

1.10. Учреждение үзенең йөкләмәләре буенча милекче тарафыннан учреждениюгә беркетелгән мөлкәт белән оператив идарә итү хокукында булган, шулай ук керем китерә торган эшчәнлектән алынган керемнәр, әлегә мөлкәтнең милекчесенә яки учреждениюгә бүлөп бирелгән акчалар, шулай ук күчмәс мөлкәт хисабына сатып алынган мөлкәттән тыш, үз йөкләмәләре буенча җавап бирә.

1.11. Татарстан Республикасы Учреждение йөкләмәләре буенча җаваплы түгел.

1.12. Учреждение Татарстан Республикасы йөкләмәләре буенча җавап бирми.

1.13. Учреждение тарафыннан законнар нигезендә махсус рөхсәт таләп ителгән эшчәнлеккә гамәлгә ашыру хокукы Учреждениедә аны алган вакыттан яки анда күрсәтелгән сроктан барлыкка килә һәм, әгәр законнар белән башкасы билгеләнмәгән булса, аның гамәле срогы тәмамланганнан соң туктатыла.

1.14. Учреждение Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән мобилизацион биремнәрне үтәү өчен җаваплы, хәрби идарәнең җирле органнары тарафыннан хәрби бурычлы һәм таләпләрне хәрби исәпкә алу турындагы законнарга таянып, гражданнар оборонасы буенча гамәлдәге законнар таләпләрен үти.

1.15. Учреждение дәүләт серен тәшкил итүче белешмәләрне үз компетенциясе чикләрендә яклауны тәмин итә. Дәүләт серен тәшкил итүче белешмәләрне яклауны оештырган өчен җаваплылык Учреждениядә директорга йөкләнә.

1.16. Учреждениенең филиаллары һәм вәкилләкләре юк.

2. МАКСАТЛАР, БУРЫЧЛАР, ПРЕДМЕТ ҺӘМ ЭШЧӘНЛЕК ТӨРЛӘРЕ

2.1. Учреждение эшчәнлегенең максатлары:

– спорт әзерлегенең өстәмә гомуми белем бирү (гомуми үстерү һәм белем бирү) программалары буенча белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыру;

– физик культура һәм спорт өлкәсендәге эшчәнлекне гамәлгә ашыру, сәламәтлекне саклауга һәм ныгытуга, ял һәм рекреациягә, затларны физик тәрбиягә, шәхеснең физик үсешенә җәлеп итүгә, сәламәт яшәү рәвеше культурасын формалаштыруга, сәләтле балаларны ачыклауга, физик культура һәм спорт турында башлангыч белем алуга (физик тәрбия һәм физкультура-сәламәтләндерү программалары) юнәлтелгән;

– спорт җыелма командалары өчен спорт резервын максатчан әзерләүне тәмин итү;

– сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау, культивацияләнә торган спорт төрләрен популярлаштыру, ярышу һәм физкультура-спорт эшчәнлеген оештыру;

– физкультура-массакүләм, оештыру-методик, консультация эшчәнлеген гамәлгә ашыру;

– физик, психик, интеллектуаль-әхлакый сыйфатларны, укучыларның психологик-педагогик үсеш чаралары, шулай ук физик культура һәм спорт чаралары белән социаль активлыгын камилләштерү өчен шартлар тудыру.

2.2. Учреждение эшчәнлеге предметы булып, Учреждение төзү максатларына ирешүгә юнәлдерелгән физик культура, спорт өлкәсендә балаларга һәм өлкәннәргә өстәмә белем бирү тора.

2.3. Учреждение эшчәнлегенең бурычлары:

– халыкның физкультура-савыктыру һәм спорт ихтыяжларын һәрьяклап канәгатьләндерү, физик тәрбия буенча өстәмә программалар һәм хезмәтләр күрсәтү;

– балалар һәм яшүсмерләрнең максималь мөмкин булган санын спорт белән системалы шөгылләнүгә җәлеп итү;

– спортчыларның физик, мораль-этик һәм ихтыярий сыйфатларын тәрбияләү;

– укучыларның сәламәтлеген яхшырту;

– спортчыларның физик әзерлеге һәм спорт нәтижәләре дәрәжәсен күтәрү;

– балалар һәм яшьләр арасында зарарлы гадәтләрне һәм хокук бозуларны профилактикалау;

– инвалидлар һәм мөмкинлекләре чикләнгән кешеләр арасында физик культураны һәм спортны үстерү.

2.4. Учреждение эшчәнлегенә төп төрләре булып «Мәгариф һәм фән», «Физик культура һәм спорт» тора.

2.5. Эшчәнлекнең төп төрләре нигезендә Учреждение муниципаль бирем кысаларында законнарда билгеләнгән тәртиптә түбәндәге хезмәтләр күрсәтә:

- олимпия һәм олимпия булмаган спорт төрләре буенча өстәмә белем бирү һәм белем бирү программаларын гамәлгә ашыру;
- спорт эзерлегенә өстәмә белем бирү программалары уза торган затларның спорт ярышларында катнашуын тәмин итү;
- спорт жыелма командаларының спорт ярышларында катнашуын тәмин итү;
- медицина-торгызу (реабилитация) чараларын оештыру һәм үткөрү, тестлар эшләтү, тирәнтен медицина тикшерүе узу;
- чикләнгән вакыт дәвамында ирекле файдалану өчен ябык спорт объектларына керү мөмкинлеген тәмин итү;
- спорт-сәламәтләнדרү этабын оештыру һәм уздыру.

2.6. Муниципаль бирем нигезендә эшчәнлекне гамәлгә ашырудан тыш, Учреждение үзенең төп эшчәнлегенә караган эшләрне башкарырга, гражданның һәм юридик затларның федераль законнарда билгеләнгән тәртиптә бертөрле хезмәт күрсәткән өчен түләүле һәм бертөрле шартларда бертөрле хезмәт күрсәтергә хокуклы, шул исәптән:

- а) муниципаль биремнән тыш 2.5 пункттың аталган хезмәтләр (эшләр);
- б) эшчәнлекнең төп төрләре чикләрендә муниципаль хезмәтләргә өстәмә булып торучы муниципаль хезмәтләр исемлегенә кермәгән эшләр.
- в) «Учреждениенә түләүле хезмәтләр исемлеге» расланган житәкчесе нигезендә физик культура, спорт һәм мәгариф өлкәсендә хезмәт күрсәтүләр юридик һәм физик затларга.

2.7. Учреждение эшқуарлык һәм башка табыш китерә торган эшчәнлекне бары тик бер генә өлешкә башкарырга мөмкин, чөнки бу аның өчен булдырылган һәм күрсәтелгән максатка ирешүгә хезмәт итә.

2.8. Эшчәнлекнең төп төрләрен гамәлгә ашыру кысаларында Учреждение түбәндәге функцияләрне гамәлгә ашыра:

- Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә эзерләнү этапларында физик культура һәм спорт төрләре буенча өстәмә белем бирү һәм гомумүстерү программаларын эшләү, раслау һәм гамәлгә ашыру;
- эш программаларын, уку планнарын, календарь уку графикларын, башка компонентларны, шулай ук бәяләү һәм методик материалларны эшләү һәм раслау;
- олимпия һәм олимпия булмаган спорт төрләре буенча спорт эзерлегенә өстәмә белем бирү программаларын эшләү, раслау һәм гамәлгә ашыру;
- укучыларны эзерләүнең индивидуаль планнарын эшләү һәм раслау;
- Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы физкультура һәм спорт чараларының бердәм календарь планына кертелгән чараларны гамәлгә ашыру;
- физик культура һәм спорт буенча дәресләр үткөрү;

2.8.1 Эшчәнлекнең өстәмә төрләре:

- халыкка, предприятиеләргә һәм оешмаларга физик культура һәм спорт өлкәсендә хезмәт күрсәтүләрне оештыру һәм заказчы (физик һәм юридик затлар) арасында килешүдә билгеләнгән шартларда түләүле белем һәм савыктыру хезмәтләрен күрсәтү;

– рәсми булмаган физкультура-спорт чаралары, социаль акцияләр оештыру һәм үткәрү.

2.9. Учреждение өчен муниципаль бирем элге Уставта каралган Учреждение эшчәнлегенең төп төрләрә нигезендә билгеләнгән тәртиптә оештырыла һәм раслана.

2.10. Куелган функцияләрне башкару өчен учреждение түбәндәгеләргә хокуклы:

2.10.1. Билгеләнгән тәртиптә оешма, белгеч һәм экспертларны үз бурычларын гамәлгә ашыру өчен килешү нигезендә жәлеп итәргә.

2.10.2. Үз эшчәнлегә өлкәсендә норматив-хокукий актлар эшләү һәм камилләштерү турында тәкъдимнәр кертергә.

2.10.3. Учреждение эшчәнлеген тәмин итү максатларында материалларны, киңәшләрне, гарызнамәләрне Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарына, федераль башкарма хакимият органнарының территориаль органнарына, жирле үзидарә органнарына жибәрергә.

2.11. Учреждение үз функцияләрән башкарганда түбәндәгеләрне үтәргә тиеш:

2.11.1. Коррупцияне кисәтү буенча чаралар күрергә. Коррупцияне кисәтү чараларына элге Уставның 14 бүлгә нигезендә гамәлгә ашырыла торган мәнфәгатләр конфликтын булдырмау һәм жайга салу керә.

2.11.2. Мәнфәгатләр конфликты дигәндә Учреждение хезмәткәренә шәхси кызыксынучанлыгы аларның хезмәт бурычларын тиешенчә үтәвенә йогынты ясарга мөмкин һәм шул ук вакытта Учреждение хезмәткәренә шәхси кызыксынуы, хокуклары һәм законлы мәнфәгатләрә арасында каршылыклар килеп чыгарга, Учреждениенең мөлкәткә һәм (яисә) эшлекле абуена зыян китерергә сәләтле булган хәл аңлашыла.

2.11.3. Хезмәттәге бурычларын тиешенчә үтәүгә йогынты ясый яисә йогынты ясый ала торган Учреждение хезмәткәренә шәхси кызыксынуы дигәндә Учреждение эшчесенең хезмәт бурычларын акча, кыйммәтләр, башка милек, шул исәптән мөлкәти хокуклар, яисә милек характерындагы хезмәтләрне үзәң өчен яки өченче затлар өчен алу мөмкинлегә аңлашыла.

2.11.4. Учреждение директоры вазифаи бурычын үтәгәндә мәнфәгатләр конфликтына китергән яисә китерергә мөмкин шәхси кызыксынуы барлыкка килү турында Гамәлгә куячыга хәбәр итәргә тиеш.

2.11.5. Учреждение хезмәткәре вазифаи бурычны үтәгәндә мәнфәгатләр конфликтына китерә торган яисә китерергә мөмкин шәхси кызыксынуу барлыкка килү турында Учреждение директорына хәбәр итәргә тиеш. Учреждение директорына хәбәр итү тәртибе, хәбәрнамәләрдә булган белешмәләр исемлегә, элге белешмәләрне тикшерүне оештыру һәм хәбәрнамәләрне теркәү тәртибе Учреждение директоры тарафыннан билгеләнә.

2.11.6. Законнар һәм элге Устав тарафыннан йөкләнгән башка бурычларны үтәргә.

3. УЧРЕЖДЕНИЕНЕҢ ХОКУКЛАРЫ ҺӘМ БУРЫЧЛАРЫ

3.1. Учреждение Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән тәртиптә түбәндәгеләргә хокуклы:

3.1.1. Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнарына, шулай ук Учреждение эшчәнлегенең максатларына, предметына һәм төрлөрөнә каршы килми торган юридик һәм физик затлар белән шартнамалар төзәргә.

3.1.2. Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары һәм әлеге Устав билгеләгән максатлар нигезендә үз эшчәнлегенең эчтәлеген һәм конкрет рәвешләр белән билгеләргә.

3.1.3. Учредитель белән килештереп, Учреждение эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен кирәкле структур бүлекчәләр Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән тәртиптә төзәргә.

3.1.4. Договорлар, килешүләр, контрактлар нигезендә барлык өлкәләрдә дәүләт органнары, башка предприятиеләр, учреждениеләр, оешмалар һәм граждандар белән үз мөнәсәбәтләр төзәргә.

3.1.5. Үз эшчәнлегенә планлаштырырга һәм Учреждение өсеш перспективаларын Учредитель белән килештереп билгеләргә.

3.1.6. Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән тәртиптә халыкара хезмәтгәшлекне һәм тышкы икътисади эшчәнлекне Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары һәм халыкара шартнамалар нигезендә гамәлгә ашырырга.

3.1.7. Физик культура һәм спорт өлкәсендә белем бирү һәм гомуми үсеш программаларын матди-техник яктан тәмин итүне, спорт эзерлегенең федераль стандартлары һәм федераль дәүләт таләпләре нигезендә биналарны жиһазлауны гамәлгә ашырырга.

3.1.8. Физик культура һәм спорт өлкәсендә өстәмә белем бирү программаларын гамәлгә ашыруның сыйфатын бәяләүнең эчке системасы эшләвен тәмин итәргә.

3.1.9. Методик эш оештырырга, шул исәптән конференцияләр, семинарлар оештырырга һәм уздырырга.

3.1.10. Халыкка, предприятиеләргә, учреждениеләргә һәм оешмаларга түләүле өстәмә хезмәтләр күрсәтәргә. Түләүле хезмәтләр бюджет акчаларыннан финанслана торган Учреждение өсеш белән бирү эшчәнлеген урынына күрсәтелә алмый.

3.1.11. Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнарына, Учреждение эшчәнлегенең максатларына һәм предметына каршы килми торган башка хокукларны гамәлгә ашырырга.

3.2. Учреждение бурычлы:

3.2.1. Гамәлгә куючы формалаштырган һәм раслаган муниципаль биремне үтәргә.

3.2.2. Учреждение хезмәткәрләре өчен имин хезмәт шартлары тудыру һәм аларны социаль яклауны гамәлгә ашыру, спорт эзерлегенең өстәмә белем бирү программаларын үтүнең имин шартларын тәмин итү чараларын күрергә.

3.2.3. Учреждение эшчәнлегенә турындагы мәгълүматның гамәлдәге законнар һәм Учреждение өсеш тиешле локаль акты нигезендә ачыклығын һәм һәркем файдалана алырлык булуын тәмин итәргә.

3.2.4. Учреждение биналарында мөлкәтне һәм матди кыйммәтләрне саклауны тәмин итәргә.

3.2.5. Учреждение хезмәткәрләренең квалификациясен күтәрүне тәмин итәргә.

3.2.6. Учреждение спортчыларына Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнарында билгелэнгән тәртиптә спорт исемнәре һәм спорт разрядлары бирүне тәмин итәргә.

3.2.7. Спорт эзерлегенең федераль стандартлары һәм федераль дәүләт таләпләрен үтәргә.

3.2.8. Спорт эзерлеге буенча өстәмә белем бирү программалары нигезендә тренерлар, тренерлар - сайланган спорт төре (спорт дисциплиналары) укытучылары житәкчелегендә белем алучыларны спорт эзерлеге буенча өстәмә белем бирү программалары нигезендә белем алучы затның тулы күләмдә үтүен тәмин итәргә.

3.2.9. Спорт эзерлегенең өстәмә белем бирү программаларын узучы затларны медицина ягыннан тәмин итүне гамәлгә ашырырга.

3.2.10. Спортта допинг куллануны һәм аның белән көрәшкә булдырмау чараларын гамәлгә ашырырга, шул исәптән ел саен спорт эзерлеге буенча өстәмә белем бирү программалары узучы затлар белән спортчыларның сәламәтлеге өчен допинг нәтижеләре, допингга каршы кагыйдәләргә бозган өчен җаваплылык турында белешмәләр житкерелә торган дәресләр уздырырга.

3.2.11. Спорт эзерлегенең өстәмә белем бирү программалары, допингга каршы кагыйдәләр, шулай ук Учреждениенең эчке тәртип кагыйдәләре белән узучы затларны белергә.

3.2.12. Спорт эзерлеге буенча өстәмә белем бирү программалары узучы затларны Учреждениегә, шулай ук аларның тренерларын, укытучы тренерларын спорт чараларында, шул исәптән рәсми спорт ярышларында катнашу өчен җибәрергә.

3.3. Учреждение казначылыкның территориаль органында ачылган шәхси счетлар аша аның карамагындагы операцияләргә Россия Федерациясе законнарында билгелэнгән тәртиптә һәм Россия Федерациясе законнары нигезендә башка счетларны гамәлгә ашыра.

3.4. Муниципаль биремне үтәүне финанс белән тәмин итү Татарстан Республикасы бюджетыннан субсидия рәвешендә гамәлгә ашырыла. Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә Учреждениегә башка максатларга субсидияләр бирелергә мөмкин.

3.5. Учреждение Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары, әлеге Устав һәм Учреждениенең локаль норматив актлары нигезендә башка бурычларны үти.

3.6. Учреждение үз компетенциясе чикләрендә Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә мөнәсәбәтләргә җайга сала торган нормалар булган локаль норматив актлар кабул итә.

3.7. Учреждениедә күрсәтелгән берләшмәләр тарафыннан гамәлгә куелган сәяси партияләргә, сәяси ижтимагый хәрәкәтләргә, дини берләшмәләргә һәм оешмаларның оештыру структураларын булдыру һәм аларның эшчәнлеген рөхсәт ителми.

4. ГАМӘЛГӘ КУЮЧЫНЫҢ КОМПЕТЕНЦИЯСЕ

4.1. Гамәлгә куючы билгелэнгән тәртиптә:

а) Учреждениене төзегәндә, үзгәртеп корганда, тип һәм ликвидация үзгәргәндә гамәлгә куючы функцияләрен һәм вәкаләтләрен башкара;

б) Учреждение Уставын, шулай ук аңа кертелә торган үзгәрешләргә раслый;

- в) Учреждение житәкчесен билгели (раслый) һәм аның вәкаләтләрен туктата;
- г) Учреждение житәкчесе белән хезмәт килешүе төзи һәм туктата;
- д) Учреждениенең уставында каралган төп эшчәнлек төрләре нигезендә юридик һәм физик затларга (алга таба - муниципаль бирем) дәүләт хезмәтләре күрсәтүгә (эшләр башкаруга) муниципаль биремне формалаштыра һәм раслый;
- е) Учреждениегә беркетелгән аеруча кыйммәтле күчемле мөлкәтнең төрләрен һәм исемлеген, Учреждениегә мондый мөлкәтне сатып алуга Гамәлгә куючы бүлеп биргән акчалар исәбеннән (алга таба - аеруча кыйммәтле күчемле мөлкәт) билгели;
- ж) «Коммерциягә карамаган оешмалар турында» Федераль законның 9.2 статьясындагы 13 пунктында билгеләнгән критерийларга туры килә торган зур килешүләр Учреждение тарафыннан башкарылуны алдан килештерә;
- з) «Коммерциягә карамаган оешмалар турында» Федераль законның 27 статьясында билгеләнгән критерийлар нигезендә кызыксындыру булган Учреждение катнашында килешүләр хуплау турында карарлар кабул итә;
- и) Учреждения эшчәнлегенең төп төрләренә караган хезмәтләр (эшләр) өчен физик һәм юридик затлар өчен билгеләнгән муниципаль йөкләмәдән тыш, шулай ук федераль законнарда билгеләнгән муниципаль йөкләмә чикләрендә билгеләнгән очрақларда, түләү тәртибен билгели;
- к) Учреждение эшчәнлегенә нәтижеләре һәм аңа беркетелгән муниципаль мөлкәтнең файдалану турында хисап төзү һәм раслау тәртибен Россия Федерациясе Финанс министрлыгы билгеләгән гомуми таләпләр нигезендә билгели;
- л) федераль законнарда, акчалар (аларны бирү шартларында башкасы билгеләнмәгән булса) һәм башка мөлкәтне, күчемсез һәм аеруча кыйммәтле күчемле мөлкәтнең тыш, хужалык жәмгыятьләренең устав (жыелма) капиталына кертү яисә мондый мөлкәтне аларга гамәлгә куючы яисә катнашучы буларак башкача тапшыру очрақларында һәм тәртиптә Учреждение тарафыннан кертүне килештерә;
- м) федераль законнарда каралган очрақларда килештерү, коммерциячел булмаган оешмаларга аларны гамәлгә куючы яисә анда катнашучы буларак акчаларны (әгәр аларны бирү шартлары белән башкасы билгеләнмәгән булса) һәм башка мөлкәтне, Учреждениегә беркетелгән яисә аның тарафыннан сатып алган кыйммәтле күчемле мөлкәтнең тыш, мондый мөлкәтне, шулай ук күчемсез мөлкәтне сатып алуга гамәлгә куючы тарафыннан бүлеп бирелгән акчалар исәбеннән тапшыра;
- н) муниципаль биремне үтәүне финанс ягыннан тәмин итә;
- о) Учреждениенең финанс-хужалык эшчәнлегенә планын төзү һәм раслау тәртибен Россия Федерациясе Финанс министрлыгы билгеләгән таләпләр нигезендә билгели;
- п) Россия Федерациясе Хезмәт кодексы нигезендә эш бирүче инициативасы буенча Учреждение житәкчесе белән хезмәт шартнамәсен өзүгә китергән срогы чыккан кредиторлык бурычының иң чик күләмен билгели;
- р) бюджет учреждениесә төрән үзгәртү юлы белән автоном учреждение яисә казна учреждениесә төзү турындагы тәкъдимне билгеләнгән тәртиптә тапшыра;
- с) Учреждение эшчәнлеген Россия Федерациясә законнары нигезендә тикшереп тора;
- т) гамәлгә куючының Россия Федерациясә һәм Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән башка функцияләрен һәм вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

5. УЧРЕЖДЕНИЕНЕН ИДАРЭ ОРГАННАРЫ

5.1. Учреждение белән идарә итү Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукый актлар нигезендә бердәм башлангыч һәм коллегияльлек принципларын берләштерү нигезендә гамәлгә ашырыла.

5.2. Учреждениенең бердәм башкарма органы - Учреждение директоры.

5.3. Учреждениенең Педагогия советы, Учреждение хезмәткәрләренең гомуми жыелышы һәм башка формалар Учреждениедә белем һәм тәрбия процессларын оештыруны камилләштерү мәсьәләләрен хәл итүдә коллегияльлекне тәмин итү максатларында төзелә һәм үз эшчәнлеген нигезләмәләр һәм башка локаль актлар нигезендә гамәлгә ашыра.

5.4. Шулай ук Учрежденидә белем алучы балигъ булмаган укучыларның ата-аналар (законлы вәкилләре) киңәшмә органы төзелә. Балигъ булмаган укучыларның ата-аналары (законлы вәкилләре) советы Учреждение ата-аналар (законлы вәкилләр) инициативасы белән төзелә һәм аларның ижтимагый үзешчәнлеге формасы булып тора. Ата-аналар Советы белем алуучыларның гаиләләре мәнфәгатьләрен тәкъдим итә һәм үзидарә органы булып тора, аның фикере белем алуучыларның хокукларына һәм мәнфәгатьләренә кагылышлы локаль норматив актлар кабул ителгәндә исәпкә алына.

6. УЧРЕЖДЕНИЕ ЖИТӘКЧЕСЕ

6.1. Гамәлгә куючы белән төзелгән хезмәт шартнамәсе нигезендә учреждение директоры үз эшчәнлеген гамәлгә ашыра, анда директорның хокуклары, бурычлары, жаваплылыгы, аның хезмәте өчен түләү шартлары, шартнамә срогы, биләгән вазыйфасыннан азат итү шартлары билгеләнгән.

6.2. Учреждение житәкчесе Учреждениенең агымдагы эшчәнлеге белән житәкчелек итә һәм үз эшчәнлеге турында Гамәлгә куючыга хисап тота.

6.3. Директор Учреждение исеме белән ышанычнамәсез эш итә, аның мәнфәгатьләрен Татарстан Республикасы территориясендә һәм аннан читтә дә яклай, шул исәптән:

– федераль законнар нигезендә Учреждение исемнән граждан-хокукый һәм хезмәт шартнамәләре төзи, Учреждениенең структурасын һәм/яисә штат расписаниесен раслай, Учреждение хезмәткәрләренең вазыйфаи инструкцияләрен һәм бүлекчәләр турында нигезләмәләренә раслай;

– эшкә ала һәм эштән чыгара;

– ышанычнамәләр бирә;

– Учреждениенең барлык хезмәткәрләренә мәжбүри булган боерыклар чыгара һәм күрсәтмәләр бирә;

– Учреждениенең финанс-хужалык эшчәнлеге планын, аның еллык һәм бухгалтерлык хисаплылыгын һәм Учреждение эшчәнлеген регламентлаучы эчке документларны раслай; Татарстан Республикасы Финанс министрлыгы Казначылык департаментында шәхси счет ачуны тәмин итә, Россия Федерациясенең салым законнарында билгеләнгән тәртиптә һәм күләмнәрдә салымнар һәм жыемнарны үз вакытында түләүне тәмин итә, билгеләнгән тәртиптә статистик, бухгалтерлык һәм башка хисапларны тапшыра;

– Учреждениенң хокукый актларына һәм башка локаль актларына кул куя, Учреждение исемненнән вәкилле хокукына, шул исәптән алдынгы дин хокукы булган ышанычнамәләренә тапшыра, Учреждениенң барлык хезмәткәрләре тарафыннан үтәлүе мәжбүри булган боерыклар һәм күрсәтмәләргә чыгара;

– федераль законнар нигезендә хезмәт серен тәшкит итүче белешмәләренң составын һәм күләмен билгели, шулай ук аны яклау тәртибен һәм аның үтәлешен тәмин итә;

– Учреждение эшчәнлегендә законлылыкны саклауны һәм Учреждениенң структур бүлекчәләренң нәтижәле хезмәттәшлеген тәмин итә;

– үз компетенциясен гамәлгә ашыруга бәйле башка вәкаләтләренә гамәлгә ашыра.

6.4. Житәкченң күрсәтмәләре Учреждениенң барлык хезмәткәрләре тарафыннан да үтәлгә тиеш.

6.5. Учреждение директоры бурычлы:

а) муниципаль биремне тулы күләмдә үтәүне тәмин итәргә;

б) Учреждение тарафыннан күрсәтелә торган муниципаль һәм башка хезмәтләренң сыйфатын яхшырту, эшләр башкару өстендә даими эш алып баруны тәмин итәргә;

в) Гамәлгә куючы билгеләгән тәртип нигезендә Учреждениенң финанс-хужалык эшчәнлегенә планын төзүне һәм тулы күләмдә үтәүне тәмин итәргә;

г) Учреждение эшчәнлегенә нәтижәләре турында һәм аңа беркетелгән мөлкәтнең оператив идарәсе хокукында Учредитель билгеләгән таләпләр нигезендә хисап төзүне тәмин итәргә;

д) бюджет акчаларыннан, шул исәптән башка максатларга хезмәт күрсәтүгә (эшләр башкаруга), субсидияләрдән максатчан һәм рациональ файдалануны һәм федераль законнар нигезендә финанс дисциплинасын үтәүне тәмин итәргә;

е) эшләр башкару, хезмәтләр күрсәтү буенча шартнамә йөкләмәләрен үтәүне тәмин итәргә;

ж) Учреждениенң вакыты чыккан кредиторлык бурычы барлыкка килүгә юл куймаска;

з) Учреждениегә оператив идарә итү хокукында беркетелгән мөлкәтнең сакланышын, рациональ файдалануын тәмин итәргә;

и) Учреждение хезмәткәрләренә хезмәт хакын вакытында түләүне тәмин итәргә, шулай ук аларга хезмәт хакы күләмен арттыру чараларын күрергә;

к) Гамәлгә куючы белән федераль законнарда һәм Татарстан Республикасы законнарында, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының Норматив хокукый актларында, әлегә Уставта билгеләнгән очрактарда һәм тәртиптә күчәмсез мөлкәт һәм аеруча кыйммәтле күчәмсез мөлкәт белән эш итүне, шул исәптән аны Учреждениегә оператив идарә итү хокукында беркетелгән дәүләт мөлкәтенә карата биләү һәм (яки) файдалану хокукларын тапшыруны, шулай ук аны төшереп калдыруны Гамәлгә куючы белән килештерергә;

л) Гамәлгә куючы белән ул билгеләгән тәртиптә эре килешүләр булдыруны алдан килештерергә;

м) Гамәлгә куючы белән кызыксынуы булган Учреждение катнашында килешү төзүне килештерергә;

н) Гамәлгә куючы белән, аеруча кыйммәтле күчәмле мөлкәттән, шулай ук күчәмсез мөлкәттән, хужалык жәмгыятьләренң устав (тупланма) капиталыннан

тыш, хужалык жәмгыятьләренен устав (тупланма) капиталыннан яисә мондый мөлкәтне гамәлгә куючы яисә катнашучы буларак башка рәвештә тапшырудан тыш, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карарларыннан, Устав карарларыннан, учреждениеләр тарафыннан акчалар (әгәр аларны бирү шартлары белән башкасы билгеләнмәгән булса), башка мөлкәт кертүне килештерергә;

о) Гамәлгә куючы белән федераль законнарда, Татарстан Республикасы законнарында, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының норматив хокукый актларында, Татарстан Республикасы Уставында билгеләнгән очракларда һәм тәртиптә филиаллар булдыруны һәм бетерүне, Учреждение вәкиллеләрен ачуны һәм ябуны килештерергә;

п) федераль законнар таләпләре нигезендә Учреждение, аның эшчәнлегә һәм ана беркетелгән мөлкәт турында мәгълүмат ачуны тәэмин итәргә;

р) Учреждение хезмәткәрләре тарафыннан эчке хезмәт тәртибе һәм хезмәт дисциплинасы кагыйдәләренен үтәлешен тәэмин итәргә;

с) учреждение хезмәткәрләренен гомерен һәм сәламәтлеген яклау буенча федераль законнар таләпләрен үтәүне тәэмин итәргә, Учреждениедә техника куркынычсызлыгы кагыйдәләрен үтәү буенча кирәкле чаралар күрергә;

т) федераль законнарда, Татарстан Республикасы законнарында һәм Гамәлгә куючы билгеләгән тәртиптә аттестация узарга;

у) мобилизация куәтләр булуны һәм гражданнар оборонасы таләпләрен үтәүне тәэмин итәргә;

ф) федераль законнарда, Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актларында һәм законнарында, Учреждение Уставында, шулай ук Гамәлгә куючының карарларында билгеләнгән башка бурычларны үтәргә.

6.6. Дәүләт хисабын бозган, вазыйфаларны тиешенчә үтәмәгән өчен директор законнарда билгеләнгән тәртиптә җаваплылык тотта.

6.7. Учреждение җитәкчесе алыш-биреш ясау нәтижәсендә учреждениюгә китерелгән зыян күләмендә, бу алыш-бирешнен гамәлдә түгел дип табылуына карамастан, җаваплылык тотта.

6.8. Директор директор урынбасарларын гамәлгә куючы белән килештереп билгели.

7. ПЕДАГОГИК СОВЕТ

7.1. Учреждениеләренен үзидарә формалары - Педагогик совет, гомуми җыелыш. Үзидарәнен төп формасы булып тиешле органнарның утырышы тора.

7.2. Учреждениенен иң югары үзидарә органы - Педагогика Советы. Педагогика Советы вәкаләтләре Учреждениенен педагогика советы турындагы Нигезләмә белән билгеләнә.

7.3. Педагогика советы әгъзалары - Учреждениенен барлык педагогик хезмәткәрләре, шулай ук белем бирү процессының эчтәлегә һәм оештырылуы белән бәйлә эшчәнлек алып баручы башка хезмәткәрләре. Педагогика Советы рәисе - Учреждение җитәкчесе.

7.4. Учреждениенен педагогика советы тулы составта елына 4 тапкырдан да сирәгрәк җыелмый.

7.5. Учреждениенен педагогика советы:

– оешма концепциясе һәм программасы, аның елына эшләү планы, укучылар белән эшләүгә бердәм таләпләр, укучылар һәм аларның ата-аналары белән үзара

мөнәсәбәтләрнең социаль-хокукий һәм психологик-педагогик нигезләре турында фикер алыша;

- Учреждение структурасын һәм Педагогия советын , директор һәм аның урынбасарлары арасында вазыйфай бурычларны бүлүне (директор тәкъдиме буенча) билгели;

- өстәмә белем бирүне оештыруның төрле вариантларын, уку-тәрбия эшенең формаларын һәм ысулларын эшли;

- өстәмә белем бирүнең торышына һәм нәтижеләренә күмәк анализ ясый һәм анализы нигезендә аны оештыру һәм камилләштерү юлларын һәм чараларын билгели;

- фәнни-педагогик характердагы тематиканы карый:

- өстәмә белем бирүнең заманча технологияләре, укучыларның шәхесен үстерү, өстәмә белем бирү программаларын гамәлгә ашыру методикасына яңача якын килү, методик, фәнни-эксперименталь эш оештыру; педагогика һәм психология казанышларына, өстәмә белем бирүнең алдынгы педагогик тәҗрибәсенә бәйлә мәсьәләләр;

- методик берләшмәләр үтенече буенча Учреждение директорының тренерларга, тренер-укытучыларга ышаныч һәм үз-үзен контрольдә тоту режимында эшләү хокукы бирү турындагы тәкъдимнәрен кабул итә;

- укучыларны эзерлекнең киләсе этабына күчерү (шул ук этапта кабат укутуга калдыру яисә спорт-сәламәтләндерү төркеменә күчерү), укучыларны чыгару һәм куып чыгару турында карарлар кабул итә.

8. МӨЛКӘТ ҺӘМ УЧРЕЖДЕНИЕ ЭШЧӘНЛЕГЕН ФИНАНС БЕЛӘН ТӘЭМИН ИТҮ

8.1. Учреждениенең мөлкәте аңа миләкче тарафыннан оператив идарә итү хокукында беркетелә. Мөлкәтне аеруча кыйммәтле күчемле миләк категориясенә кергү турындагы карар бер үк вакытта мөлкәтне Учреждениегә беркетү турында карар кабул итү белән бергә эшләнә.

8.2. Учреждениегә, үзенең устав бурычларын үтәү өчен, кирәкле жир кишәрлеге даими (вакыты чикләнмәгән) файдалану хокукында бирелә.

8.3. Учреждение, үзенә беркетелгән мөлкәتكә карата аның белән файдалану һәм эш итү хокукларын законнарда билгеләнгән чикләрдә гамәлгә ашыра.

8.4. Миләкче ризалыгыннан башка Учреждение үзенә миләкче тарафыннан беркетелгән яисә Учреждение сатып алуга гамәлгә куючы бүлеп биргән акчалар, шулай ук күчемсез мөлкәт хисабына аеруча кыйммәтле күчемле мөлкәт белән эш итәргә хокуксыз. Әгәр законнарда һәм Уставта башкасы каралмаган булса, миләк белән оператив идарә итү хокукындагы калган башка бюджет учреждениесе мөстәкыйль рәвештә эш итәргә хокуклы.

8.5. Мөлкәтне һәм финанс ресурсларын формалаштыру чыганаclarы түбәндәгеләрдән гыйбарәт:

- оператив идарә хокукында аңа беркетелгән мөлкәт.

- оператив идарә хокукында аңа беркетелгән мөлкәт.

- Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы бюджетыннан, шулай ук муниципаль хезмәтләрне күрсәтүгә, муниципаль биремне үтәүне финанс белән тәэмин итүгә бәйлә максатларда Татарстан Республикасы бюджетыннан субсидияләр;

- жирле бюджет турындагы карар нигезендә тиешле финанс елына муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә муниципаль биремне үтәүне финанс белән тәмин итүгә бәйле булмаган максатларга (максатчан субсидияләр) бирелгән субсидияләр;
- керем китерә торган эшчәнлектән акчалар;
- иганәчеләр акчалары һәм гражданның ирекле иганәләре;
- гамәлдәге законнар белән тыелмаган башка чыганаclar.
- керем китерә торган эшчәнлектән акчалар;
- иганәчеләр акчалары һәм гражданның ирекле иганәләре;
- гамәлдәге законнар белән тыелмаган башка чыганаclar.

8.6. Учреждениенң мөлкәте һәм акчалары аның балансында чагыла һәм Устав билгеләгән максатларга ирешү өчен файдаланыла. Учреждениегә беркетелгән яисә үзенә шушы мөлкәтне сатып алуга Гамәлгә куючы бүлөп биргән акчалар исәбеннән сатып алынган күчөмсез мөлкәт, шулай ук Учреждениедәге аеруча кыйммәтле күчөмле мөлкәт билгеләнгән тәртиптә аерымланган исәпкә алынырга тиеш.

8.7. Россия һәм чит ил юридик һәм физик затларының иганәләре нәтижәсендә алынган һәм шул акчалар исәбеннән сатып алынган мөлкәт Учреждениенң мөстәкыйль карамагына керә.

8.8. Учреждение коммерциягә карамаган оешмаларга аларның гамәлгә куючысы яисә катнашучысы буларак акчаларны (әгәр аларны бирү шартлары белән башкасы билгеләнмәгән булса) һәм башка мөлкәтне, оештыручыга оештыручы яисә сатып алган Учреждениегә мондый мөлкәтне сатып алуга бүлөп бирелгән акчалар исәбеннән беркетелгән аеруча кыйммәтле күчөмле мөлкәттән тыш, шулай ук күчөмсез мөлкәтне гамәлгә куючы һәм миләкче ризалыгы белән генә тапшырырга хокуклы.

8.9. Учреждение салым исәбен, оператив бухгалтерлык исәбен һәм законнарда билгеләнгән тәртиптә хужалык һәм башка эшчәнлек нәтижәләре турында статистик хисапны алып бара.

8.10. Гамәлгә куючыга ел саен күчөмсез мөлкәтне һәм аеруча кыйммәтле күчөмле мөлкәтне тотуга Учреждениегә беркетелгән яисә мондый мөлкәт сатып алуга бүлөп бирелгән акчаларны, салым салу объекты буларак тиешле мөлкәт таныла торган салым түләү чыгымнарын, шул исәптән жир кишәрлекләрен, шулай ук Учреждение үсешен билгеләнгән тәртиптә расланган программалар кысаларында финанс белән тәмин итү чыгымнарын исәпләп чыгара.

8.11. Учреждение акчаларны кредит оешмаларында депозитларда урнаштырырга, шулай ук, әгәр федераль законнарда башкасы каралмаган булса, кыйммәтле кәгазьләр белән килешүләр башкарырга хокуклы түгел.

9. УЧРЕЖДЕНИЕНҢ ФИЛИАЛЛАРЫ ҺӘМ ВӘКИЛЛЕКЛӘРЕ

9.1. Учреждение Россия Федерациясе законнары нигезендә филиаллар төзөргә һәм Россия Федерациясе территориясендә вәкиллекләр ачарга мөмкин. Учреждение филиалы аның Учреждение урнашкан урыннан читтә булган һәм аның барлык функцияләрен яисә шул исәптән вәкиллекнең дә бер өлешен гамәлгә ашыручы аерымланган бүлекчәсе булып тора.

9.2. Учреждение вәкиллеге - Учреждение урнашкан урыннан читтә булган һәм аларны яклы торган аерымланган бүлекчә.

9.3. Учреждение филиаллары (бүлекләре) һәм вәкиллекләре юридик затлар булып тормый, алар Учреждение мөлкәтенә ия булалар һәм ул раслаган нигезләмәләр нигезендә эшлиләр. Филиалның яисә вәкиллекнең милкә аерым баланста һәм аларны төзегән Учреждение балансында исәпкә алына.

9.4. Филиал һәм вәкиллек житәкчеләре Учреждение тарафыннан билгеләнә һәм Учреждениегә бирелгән ышанычнамә нигезендә эш итә.

9.5. Филиал һәм вәкиллек аларны төзегән Учреждение исеменнән эшчәнлек алып бара. Филиаллар һәм вәкиллекләр эшчәнлегә өчен җаваплылыкны Учреждение алып бара.

9.6. Учреждение гомумтанылган принциплар һәм халыкара хокук нормалары, Россия Федерациясенең халыкара шартнамәләре һәм әлегә дәүләтләрнең законнары нигезендә үз оешмаларын, чит ил дәүләтләренең филиалларын һәм вәкиллекләрен төзәргә мөмкин.

9.7. Төзелә торган филиаллар һәм вәкиллекләр турындагы белешмәләр әлегә Уставка үзгәрешләр белән кертелә.

9.8. Учреждение филиаллары һәм вәкиллекләре эшчәнлегә Гамәлгә куючы белән килештерелгән Учреждение карары буенча туктатыла.

10. БЕЛЕМ БИРҮ ПРОЦЕССЫН ОЕШТЫРУНЫҢ ТӨП ХАРАКТЕРИСТИКАЛАРЫ

10.1. Уку елы 1 сентябрьдән башлана.

10.2. Учреждение ел дәвамында укучыларның даими составы белән эшнә оештыра.

10.3. Белем бирү процессын оештыру спорт эзерлегә буенча өстәмә белем бирү программалары, уку планы, спорт-массакуләм һәм физик культура чараларының календарь планы һәм дәресләр расписаниесе белән регламентлана. Учреждение федераль дәүләт таләпләре һәм спорт төрләре буенча федераль стандартлар нигезендә мөстәкыйль рәвештә эшләнә һәм раслана.

10.4. Учреждениедә түбәндәге белем бирү программалары гамәлгә ашырыла:

– олимпия һәм олимпия булмаган спорт төрләре буенча өстәмә гомумүстерү программалары;

– олимпия һәм олимпия булмаган спорт төрләре буенча өстәмә белем бирү программалары;

10.5. Спорт эзерлегә буенча өстәмә белем бирү программаларын узучы укучыларны һәм затларны кабул итү һәм күчерү тәртибе Учреждениенең локаль актлары нигезендә гамәлгә ашырыла:

– Олимпия һәм олимпия булмаган спорт төрләре буенча спорт эзерлегенең өстәмә белем бирү программалары буенча укуга кабул итү тәртибендә;

– Укучыларны арадаш аттестацияләү турында нигезләмә һәм укуытуның киләсе этабына күчерү тәртибе;

10.6. Белем бирү Татарстан Республикасының дәүләт телләре булган татар һәм рус телләрендә алып барыла.

11. БЕЛЕМ БИРҮ ПРОЦЕССЫНДА КАТНАШУЧЫЛАРНЫҢ ХОКУКЛАРЫ ҺӘМ БУРЫЧЛАРЫ.

11.1. Укучылар, аларның ата-аналары яки аларның законлы вәкилләре һәм Учреждение хезмәткәрләре мәгариф процессында катнашучылар булып торалар.

Белем бирү процессында катнашучыларның хокуклары һәм бурычлары Учреждениенен Устав һәм локаль актлары белән билгеләнә.

11.2. Учреждение укучылары түбәндәгеләргә хокуклы:

– Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән ташламалардан һәм гарантияләрдән файдалану;

– эзерлекнең чираттагы этабына конкурс нигезендә сайлап алу да катнашу;

– укыту бүлеген һәм телен сайлау;

– үз карашларыңны белдерү;

– спорт осталыгын камилләштерү;

– тормыш һәм сәламәтлек саклауны гарантияли торган шартлар;

– индивидуаль файдаланудагы билгеләнгән тәртиптә спорт формасы, киём-салым, аяк киеме һәм инвентарь сатып алу ;

– укыту-тренировка дәрәсләре, Учреждение гамәлгә ашыра торган иминият исәбеннән ярышлар нәтижәсендә сәламәтлеккә китерелгән зыянны каплау;

– өстәмә белем бирү хезмәтләрен, шул исәптән түләүле хезмәтләрен алу;

11.3. Учреждение укучылары бурычлы:

– Учреждение Уставын аларга кагылышлы өлештә белергә һәм башкарырга;

– даими рәвештә үз теоретик, гомуми һәм махсус физик эзерлекне арттырырга;

– спорт осталыгын камилләштерергә, индивидуаль һәм төркемләп шөгыльләнү планнарын үтәргә;

– спорт режимын һәм гигиена таләпләрен үтәргә;

– тренировка чараларында, ярышларда катнашырга;

– системалы рәвештә укыту-тренировка дәрәсләренә йөрергә, тәртипне һәм дисциплинаны сакларга, Учреждение житәкчеләренен, тренерларының, тренер-укытуучыларының күрсәтмәләрен үтәргә;

– Учреждениядә үз-үзенә тоту кагыйдәләрен үтәргә;

– спорт жиһазларына һәм Учреждение жиһазларына сак карарга;

– ике якның да язма ризалыгы белән тиешле дәрәжәдәге белем бирү программасын гамәлгә ашыручы башка белем бирү учреждениесенә күчәргә.

11.4. Укучыларның ата-аналары яисә аларның законлы вәкилләре түбәндәгеләргә хокуклы:

– белем бирү процессының барышы һәм эчтәлегә белән танышу мөмкинлегенә;

– мәгариф процессын оештыруны регламентлаштыра торган Учреждение Уставы һәм башка документлар белән танышырга;

– 14 яшькә житмәгән укучыларның ата-аналары (аларны алмаштыручы затлар) балаларының түбәндәге таләпләрен үтәүләрен тәмин итәргә тиеш:

– системалы рәвештә укыту-тренировка дәрәсләренә йөрергә, тәртипне һәм дисциплинаны сакларга, тренер-укытуучы күрсәтмәләрен үтәргә;

– Учреждениядә үз-үзенә тоту кагыйдәләрен үтәргә;

– инвентарьга һәм Учреждение милкенә сак карарга.

11.5. Педагогик хезмәткәрләр бурычлы:

– хезмәт вазыйфаларын намус белән башкарырга;

– хезмәт дисциплинасын сакларга;

– Учреждение мөлкәтенә сак карарга;

- хезмәтнең билгеләнгән нормаларын үтәргә;
- эшкә вакытында килергә;
- йөкләнгән вазыйфаларны ижади һәм нәтижәле башкару өчен максималь файдаланып, эш вакытының билгеләнгән дәвамлылығын үтәргә;
- администрация боерыкларын үз вакытында һәм төгәл үтәргә;
- балаларның гомерен һәм сәламәтлеген саклау буенча инструкцияләрне, хезмәтне саклау, иминлек техникасы, житештерү санитариясе, хезмәт гигиенасы һәм тиешле кагыйдәләр һәм инструкцияләр белән каралган янгынга каршы саклау буенча таләпләрне төгәл үтәргә;
- үз фәнни-теоретик дәрәжәне һәм педагогик квалификацияне үз вакытында арттырырга;
- укучыларның хокукларын һәм ирекләрен сакларга;
- билгеләнгән тәртиптә уку, инструктаж узу, хезмәтне саклау буенча белемнәрне тикшерергә һ.б.

11.6. Педагогик хезмәткәрләргә тыела:

- а) дәресләр расписаниесен һәм эш графигын үзгәртәргә;
- б) дәресләрнең дәвамлылығын гамәлдән чыгарырга, озынайтырга яисә кыскартырга;
- в) укучыларны дәресләрдән алырга;

11.7. Педагогик хезмәткәрләр түбәндәгеләргә хокуклы:

- Учреждение белән идарә итүдә катнашу;
- үз һөнәри намусын һәм абруен яклау;
- һөнәри квалификацияне күтәрү;
- уку һәм тәрбия, уку ярдәмлекләре һәм материаллары методикасын мөстәкыйль сайлау, педагогик инициативасын, үзенең педагогик тәҗрибәсен тарату һәм программаны сайлау;
- тиешле квалификация категориясенә ирекле нигездә аттестация үткәрү һәм аттестация уңышлы узган очракта аны алу;
- кыскартылган эш атнасында эш сәгатен 36 сәгатьтән арттырмау;
- Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән социаль гарантияләр һәм ташламалар;
- пенсия яшенә житкәнче тиешле еллар эшләгән өчен пенсия алу.

12. УЧРЕЖДЕНИЕ ЭШЧӘНЛЕГЕН РЕГЛАМЕНТЛАШТЫРУЧЫ ЛОКАЛЬ АКТЛАР ТӨРЛӘРЕ ИСЕМЛЕГЕ:

12.1. Учреждение эшчәнлеге локаль актларның түбәндәге төрләре белән регламентлана: боерыклар, нигезләмәләр, кагыйдәләр, инструкцияләр, карарлар.

13. УЧРЕЖДЕНИЕНЕ ҮЗГӘРТЕП КОРУ, ТИБЫН ҮЗГӘРТҮ ҺӘМ БЕТЕРҮ.

13.1. Учреждение Россия Федерациясе Граждан кодексында, федераль законнарда каралган очракларда һәм тәртиптә үзгәртеп оештырылырга мөмкин.

13.2. Учреждениене үзгәртеп кору түбәндәге формада гамәлгә ашырылырга мөмкин:

- ике яки берничә учреждение кушылу;

– милек формасына туры китереп, Учреждениегә бер яисә берничә учреждениене кушу;

– Учреждениенең ике учреждениегә яисә тиешле милек формасындагы берничә учреждениегә бүленеше;

– автоном учреждениедән бер учреждениене яки тиешле милек формасындагы берничә учреждениене бүлеп чыгару.

13.3. Әгәр күрсәтелгән процесста катнашучылар бер үк милекче мөлкәте базасында төзелгән булса, учреждение кушылу яки кушылу рәвешендә янадан оештырылырга мөмкин.

13.4. Учреждение төрен үзгәртү федераль законнарда һәм Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

13.5. Учреждение Россия Федерациясе Граждан кодексында каралган нигезләрдә һәм тәртиптә бетерелергә мөмкин.

13.6. Ликвидацияләнгән торган Учреждение кредиторларының таләпләре законнар нигезендә түләтү алынырга мөмкин булган мөлкәт хисабына канәгатьләнделә.

13.7. Кредиторлар таләпләрен канәгатьләндергәннән соң калган Учреждение мөлкәте, шулай ук федераль законнар нигезендә Учреждение йөкләмәләре буенча түләтү алына алмый торган мөлкәт милекчегә ликвидация комиссиясе тарафыннан тапшырыла.

13.8. Учреждение шәхси состав буенча документларның исәбен алуны һәм сакланышын тәмин итәргә, шулай ук аларны Татарстан Республикасы дәүләт архивына, учреждениене үзгәртеп оештырганда яисә бетергәндә, законнарда билгеләнгән тәртиптә тапшырырга тиеш.

14. МӘНФӘГАТЬЛӘР КАРШЫЛЫГЫН БУЛДЫРМАУ ҺӘМ ЖАЙГА САЛУ

14.1. Мәнфәгатьләр конфликты астында хезмәт бурычларын тиешенчә үтәүгә йогынты ясарга мөмкин булган һәм Учреждениенең мөлкәткә һәм (яисә) эшлекле абруена зыян китерергә сәләтле Учреждение житәкчесенең яки хезмәткәренен шәхси кызыксынуы белән хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләре арасында каршылык барлыкка килә яки барлыкка килергә мөмкин хәл аңлашыла.

14.2. Хезмәттәге бурычларын тиешенчә үтәүгә йогынты ясый яисә йогынты ясый ала торган Учреждение хезмәткәренен шәхси кызыксынуы дигәндә Учреждение эшчесенең хезмәт бурычларын акча, кыйммәтле әйберләр, башка милек, шул исәптән мөлкәти хокуклар, яисә милек характерындагы хезмәтләрне үзәң өчен яки өченче затлар өчен алу мөмкинлеге аңлашыла.

14.3. Учреждение житәкчесе Гамәлгә куючыга вазыйфаи бурычларын үтәгәндә мәнфәгатьләр конфликтына китерә торган яисә китерергә мөмкин булган шәхси кызыксынуы барлыкка килү турында Гамәлгә куючы билгеләгән тәртиптә хәбәр итәргә тиеш.

14.4. Учреждение хезмәткәре Учреждение житәкчесенә вазыйфаи бурычны үтәгәндә мәнфәгатьләр конфликтына китерә торган яисә китерергә мөмкин булган шәхси кызыксынуы барлыкка килү турында Учреждениенең локаль хокукый акты белән билгеләнгән тәртиптә хәбәр итәргә тиеш.

15. ӘЛЕГЕ УСТАВКА ҮЗГӘРЕШЛӘР ҺӘМ ӨСТӘМӘЛӘР КЕРТҮ

15.1. Учреждение Уставына кертелә торган үзгәрешләр һәм өстәмәләр аларны юридик затларны дәүләт теркәвенә алучы органда теркәгән вакыттан үз көченә керә.

Учреждениенң гамәлгә кую документларындагы үзгәрешләрдә дәүләт теркәве кануннарда билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.